

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากประเทศไทยเข้าร่วมการเปิดเสรีทางการค้าภายใต้ข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (WTO : World Trade Organization) ประกอบกับการลดอุปสรรคทางการค้าจากข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT : General Agreement on Tariff and Trade) และการรวมเขตการค้าเสรี (Free Trade Area) อีกทั้งได้มีการกำหนดมาตรฐานต่างๆขึ้น เพื่อลดการได้เปรียบในด้านต้นทุนการผลิตของประเทศกำลังพัฒนา เช่น ISO9000 ISO14000 เป็นต้น จึงส่งผลให้ผู้ประกอบการของไทยทั้งผู้ผลิตที่ผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ และผลิตเพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศต้องพัฒนาองค์กร เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกที่มีการแข่งขันสูง ทั้งในด้านสินค้าและบริการ

ISO9000 เป็นอนุกรมมาตรฐานว่าด้วยการรับรองระบบบริหารงานคุณภาพ กำหนดโดยองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (ISO : International Organization For Standardization) มีมาตรฐานเพื่อขอการรับรอง 3 มาตรฐาน ได้แก่ ISO9001 ISO9002 และ ISO9003 ซึ่งอนุกรมมาตรฐาน ISO9000 นี้ประกอบด้วยข้อกำหนด 20 ข้อ ครอบคลุมการบริหารงานคุณภาพขององค์กร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในทุกองค์กร เมื่อองค์กรใดได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO9000 จะทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบและเป็นมาตรฐาน สามารถลดต้นทุน และเพิ่มความเชื่อมั่นในด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์

อุตสาหกรรมเซรามิกมีการแข่งขันสูงในตลาดโลก และเป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศ มีปริมาณการส่งออกในปี พ.ศ.2541 มูลค่า 167.2 ล้านดอลลาร์ และปี พ.ศ.2542 (มกราคม - กรกฎาคม) มูลค่า 108.8 ล้านดอลลาร์¹ ปัจจุบันในเขตภาคเหนือมีผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเซรามิกเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อส่งออกไปต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา อังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เป็นต้น โดยมีประเทศคู่แข่งที่สำคัญ คือ จีน และเวียดนาม ซึ่งมีค่าจ้างแรงงานต่ำ ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มีราคาถูก ทำให้ได้เปรียบด้านราคาในการแข่งขันในตลาดโลกดังนั้นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเซรามิกของไทย จึงต้องสร้างจุดแข็ง และหันมาให้ความสำคัญด้านคุณภาพมากยิ่งขึ้น

บริษัท ไทยพอทเทอรี อินคัสตรี จำกัด เป็นผู้ผลิตเซรามิกรายหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2523 ผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ 15-20% และส่งออก

¹ “ภาวะอุตสาหกรรมเซรามิกเหนือ ” ไทยนิวส์ (27 ตุลาคม 2542): 5

ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ 80-85% ได้รับผลกระทบจากการแข่งขันด้านราคา (Pricing) ดังนั้น บริษัทฯ จึงเล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำระบบคุณภาพ และดำริให้จัดทำระบบคุณภาพเพื่อขอรับรองมาตรฐาน ISO9002 ซึ่งจะเป็นการช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มความเชื่อมั่นในด้านคุณภาพ และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาดโลก

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO9002 ของอุตสาหกรรมเซรามิก
2. จัดทำเอกสารระบบคุณภาพของบริษัท ไทยพอทเทอร์ อินดัสตรี จำกัด เพื่อการขอรับรองมาตรฐาน ISO9002

ขอบเขตการศึกษา

จะทำการศึกษาข้อกำหนดของมาตรฐาน ISO9002 เพื่อหาแนวทางในการจัดทำระบบคุณภาพ รวมทั้งเอกสารระบบคุณภาพของบริษัท ไทยพอทเทอร์ อินดัสตรี จำกัด ได้แก่ คู่มือคุณภาพ (Quality Manual) และคู่มือขั้นตอนการทำงาน (Procedure Manual)

วิธีการศึกษา

ในการศึกษานี้จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูลต่างๆ ดังนี้

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

ศึกษาระบบการดำเนินงานของบริษัท ไทยพอทเทอร์ อินดัสตรี จำกัด โดยการสัมภาษณ์ กรรมการผู้จัดการ 1 คน ผู้จัดการฝ่าย 6 คน และหัวหน้าแผนก 14 คน

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

ศึกษารายละเอียดข้อกำหนดของมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO9002 และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารทางวิชาการ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยประมวลความรู้ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ แล้วนำมากำหนดแนวทางการจัดทำระบบคุณภาพ รวมทั้งจัดทำคู่มือคุณภาพ และคู่มือขั้นตอนการทำงานของบริษัท ไทยพอทเทอร์ อินดัสตรี จำกัด ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐาน ISO9002

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

เพื่อเป็นแนวทางการจัดทำระบบคุณภาพ และเอกสารระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO9002 ได้แก่ คู่มือคุณภาพ และคู่มือขั้นตอนการทำงานของบริษัท ไทยพอทเทอรี อินดัสตรี จำกัด รวมทั้งเป็นแนวทางในการจัดทำระบบคุณภาพ และเอกสารระบบคุณภาพ เพื่อการขอรับรองมาตรฐาน ISO9002 สำหรับอุตสาหกรรมเซรามิกในเขตภาคเหนือตอนบน

นิยามศัพท์

ระบบคุณภาพ หมายถึง ระบบการทำงานขององค์กรที่จัดทำขึ้น เพื่อควบคุมการดำเนินงานในทุกกระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และสอดคล้องกับข้อกำหนดของอนุกรมมาตรฐาน ISO9000

คู่มือคุณภาพ หมายถึง เอกสารระบบคุณภาพที่แสดงถึง นโยบายคุณภาพ การจัดองค์กร อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ แนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของอนุกรมมาตรฐาน ISO9000

คู่มือขั้นตอนการทำงาน หมายถึง เอกสารระบบคุณภาพที่แสดงขั้นตอนการทำงาน การประสานงานระหว่างหน่วยงาน โดยระบุว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด